

Instytut Pamięci Narodowej - Szczecin

<https://szczecin.ipn.gov.pl/pl9/aktualnosci/197689,Prezentacja-nagrobka-Powstancza-Wielkopolskiego-Marcina-Kalmana-Gorzow-Wielkopols.html>
03.05.2024, 18:26

Prezentacja nagrobka Powstańca Wielkopolskiego - Marcina Kalmana - Gorzów Wielkopolski, 16 lutego 2024 r.

**Dziś na Cmentarzu Komunalnym przy ulicy Żwirowej 5 w
Gorzowie Wielkopolskim Instytut Pamięci Narodowej oddział w
Szczecinie zaprezentował nagrobek Powstańca Wielkopolskiego
- Marcina Kalmana.**

W 105 rocznicę zakończenia Powstania Wielkopolskiego zaprezentowaliśmy wyremontowany ze środków IPN Szczecin nagrobek Marcina Kalmana - uczestnika tego zwycięskiego zrywu niepodległościowego.

W uroczystości wzięli udział m. in. w imieniu Wojewody Lubuskiego Radosław Wróblewski - Dyrektor Generalny Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wielkopolskim, w imieniu Prezydenta Gorzowa Wielkopolskiego Bartosz Kmita - Sekretarz Miasta, Jan Kaczanowski - Przewodniczący Rady Miasta, podpułkownik Krzysztof Słowik - Dowódca 151 Batalionu Lekkiej Piechoty wchodzącego w skład 12 Wielkopolskiej Brygady WOT, reprezentujący

dowódcę Garnizonu Skwierzyna mjr Marek Januszczak oraz Andrzej Jasiński - Komendant Straży Miejskiej w Gorzowie Wielkopolskim.

W imieniu Krzysztofa Męcińskiego - Dyrektora Oddziału Instytutu Pamięci Narodowej w Szczecinie prezentacji nagrobka dokonała Marzena Szulc - Naczelnik Oddziałowego Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa. Głos zagrali również w imieniu Wojewody Lubuskiego Radosław Wróblewski oraz imieniu Prezydenta Gorzowa Wielkopolskiego Bartosz Kmita - Sekretarz Miasta oraz Andrzej Nawojczyk z Koła Towarzystwa Pamięci Powstania Wielkopolskiego 1918-1919 w Gorzowie.

Wspólnej modlitwie przewodniczył ks. kapelan por. Wojciech Nowak.

Po uroczystej prezentacji nagrobka, zebrani udali się do miejsca spoczynku Michała Sobczaka - Powstańca Wielkopolskiego, którego grób został odnowiony jako pierwszy. Podczas składania kwiatów i zapalenia zniczy głos zabrała rodzina Powstańca oraz Michał Klisiński - prezes Koła Towarzystwa Pamięci Powstania Wielkopolskiego 1918-1919 w Gorzowie.

Następnie uczestnicy oddali hołd powstańcom przy pomniku upamiętniającym zwycięskie Powstanie Wielkopolskie.

Krzysztofa Męcińskiego - Dyrektora Oddziału Instytutu Pamięci Narodowej w Szczecinie reprezentowała podczas uroczystości Marzena Szulc - Naczelnik Oddziałowego Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa.

***

Marcin Kalman, żołnierz 5 Pułku Strzelców Wielkopolskich uczestnik walk w Powstania Wielkopolskiego. Weteran wojny polsko - bolszewickiej 1920 roku walczył w szeregach 3 Pułku Wojsk Kolejowych.

Kształt nagrobka w swojej nowoczesnej stylistyce, nawiązuje do historycznych, polskich nagrobków z XIX wieku i ma na celu uhonorowanie weteranów walk o wolność i niepodległość Polski. Nagrobek wykonany jest z szarego kamienia. Klasyczna, czarna tablica zawiera dane osoby pochowanej, a czarna płyta nagrobna wizerunek Wielkopolskiego Krzyża Powstańczego, którym po II wojnie światowej zostali odznaczeni żyjący jeszcze w tamtym okresie Powstańcy Wielkopolscy. Inskrypcje na nagrobku wykonano czcionką Niepodległa_5, nawiązującą do czcionki używanej w dwudziestoleciu międzywojennym, stworzoną przez pracownika OBUWiM IPN w Szczecinie na potrzeby Oddziału, w związku z 100 rocznicą odzyskania przez Polskę Niepodległości.

Nagrobek Marcina Kalmana jest kolejnym uratowanym przed zapomnieniem.

Pierwszym odnowionym nagrobkiem Powstańca Wielkopolskiego na Cmentarzu Komunalnym w Gorzowie Wielkopolskim była mogiła Michała Sobczaka (Wiemanna).